

emcdda.europa.eu

MELDING

Wolfgang Götz, direktør

Europeisk overvåkingssenter for narkotika og narkotikamisbruk

I forbindelse med lanseringen av

Årsrapporten 2007 om narkotikasituasjonen i Europa

Sperrefrist: 22.11.2007 kl. 10.00 CET

Årsrapporten 2007 om narkotikasituasjonen i Europa tar for seg to grunnleggende spørsmål: Hva vet vi om narkotikabruk i Europa? Og hva har vi lært om effektive tiltak mot narkotikarelaterte problemer?

Uavhengig av politisk overbevisning og ideologi, er disse spørsmålene viktige, for beslutningstakere i hele Europa. Veien framover i narkotikaproblematikken ligger i å analysere dokumentasjonen som er tilgjengelig, både når det gjelder problemets omfang og karakter og fordeler og ulemper ved de ulike tilnærmingene. Rapporten understreker også at Europa er opptatt av balanserte og evidensbaserte tilnærminger og innsats over tid og ikke nøyer seg med enkle, kjappe løsninger.

Narkotikasituasjonen i Europa representerer fortsatt en alvorlig utfordring for helse- og sosialpolitikken og for politi og rettsvesen, og det er ikke vanskelig å finne områder å bekymre seg over. Det er likevel viktig å anerkjenne de framskrittene som har blitt gjort, og vise hvordan fornuftige investeringer lønner seg.

Årets rapport viser at narkotikabruken har stabilisert seg på en rekke viktige områder, selv om den fortsatt er på et historisk høyt nivå. I noen tilfeller gir utviklingen til og med grunn til forsiktig optimisme — som relativt stabile nivåer av heroin- og cannabisbruk og gjennomgående lav HIV-utbredelse blant sprøytebrukere. Det har også vært en kraftig økning i de ulike landenes investeringer både i behandlingstiltak og forebyggende og skadereduserende tiltak. Det har også blitt et økt samarbeid og fokus på etterspørsels-reduksjon, som bekjempelse av omsetning og smugling. Europa og medlemsstatene har nå bedre forutsetninger for å takle narkotikaproblemer enn for ti år siden, takket være både EUs og de ulike landenes narkotikastrategier og handlingsplaner og de konkrete tiltakene disse innebærer.

En annen positiv utvikling er at Europa spiller en stadig viktigere rolle i gjennomføringen av globale tiltak for å redusere narkotikaproblemene. Ifølge en fersk undersøkelse gjennomført av Europakommisjonen, bruker EU nå over EUR 750 millioner på å finansiere tilbuds- og etterspørselsreduserende tiltak i tredjeland. EU er også den største internasjonale bidragsyteren til arbeidet i FNs organ for narkotika og kriminalitet (UNODC).

Vi går nå inn i en periode både i Europa og internasjonalt hvor det blir viktig å vurdere framgangen og å tenke igjennom hvilke resultater man har oppnådd. I 2008 skal Europakommisjonen, med støtte fra EONN, gå i gang med å evaluere effekten av den europeiske handlingsplanen mot narkotika (2005–2008). FNs narkotikakommisjon (CND) skal drøfte i hvilken grad målene som ble satt av FNs Generalforsamlings spesialsesjon i 1998 for narkotikaområdet, har blitt nådd. EONN skal også bidra til Generalforsamlingens evalueringsprosess ved å legge fram en detaljert gjennomgang av situasjonen i Europa.

Globalt sett er det tilfredsstillende å konstantere at narkotikasituasjonen i Europa på en rekke områder virker relativt positiv. Å sammenligne narkotikasituasjonen i Europa med situasjonen i Australia, Canada og USA, land med pålitelig og omfattende narkotikainformasjon, kan gi nyttig innsikt i det relative omfanget av narkotikaproblemet i Europa. Cannabisbruk anslås for eksempel å være betydelig mindre utbredt i EU som helhet enn i disse tre landene. Europa synes også å ha begrenset bruk av metamfetamin sammenlignet med andre deler av verden, hvor det har vært en økning i bruken av dette stoffet i de senere år.

Innenfor EU er det fortsatt store forskjeller mellom landene når det gjelder hvilke narkotika-problemer de har og hvor omfattende de er, samt hvilke tiltak som iverksettes. Vi blir imidlertid mer og mer enig om grunnleggende spørsmål, som behovet for en balansert, omfattende og evidensbasert narkotikapolitikk, viktigheten av forebygging, behandling og sosial rehabilitering.

Skadereduksjon, som tidligere var et kontroversielt tema, er i økende grad del av en helhetlig pakke av etterspørselsreducerende tiltak i Europa. Europakommisjonen la i 2007 fram en rapport om gjennomføringen av rådsrekommendasjonen av 2003 "om forebygging og reduksjon av helseskade forbundet med narkotikaavhengighet" ⁽¹⁾ der det ble fastslått at rekommendasjonen har påvirket utviklingen av skadereduserende tiltak i en rekke land. Substitusjonsbehandling med opioider finnes nå i så godt som alle EUs medlemsstater, og nyere tall viser at minst 585 000 klienter mottar substitusjonsbehandling i Europa. Tjenester rettet mot andre typer narkotikabruk er også under utvikling, og vi rapporterer om nye og innovative tilnærminger til cannabis- og kokainproblemer.

Debatten om etterspørselsreducerende tiltak fokuserer i økende grad på å identifisere de intervensjonene som beviselig har effekt. Derfor tar *Årsrapporten* også opp kompleksiteten som er forbundet med å vurdere slike bevis og definere kvalitetskontrollstandarder. Uansett hvor godt grunnlag en intervensjon har, vil den ikke være effektiv om den ikke gjennomføres riktig. Derfor må vi også identifisere og spre beste praksis, et spørsmål som ble gitt fornyet oppmerksomhet i den omarbeidede forordningen for EONN, som trådte i kraft januar 2007.

Som overvåkingsorgan er vi opptatt av tall og fakta, og vi er opptatt av å være vitenskapelig nøkterne og objektive. Men selv om det er viktig å beholde det vitenskapelige fokuset, må vi aldri glemme at det bak tallene befinner seg levende mennesker som har fått sine liv påvirket og noen ganger ødelagt av narkotikaproblemer. Bak de tørre statistikkene over behandlings-søknader, narkotikarelaterte dødsfall og kriminell atferd skjuler det seg familier i sorg, tapt potensial og barn som vokser opp i utrygge omgivelser. For å utvikle effektive tiltak mot narkotikaproblemet er det viktig at dataene forblir upåvirket av følelser, men vi må aldri miste engasjementet for saken.

Merknader:

(¹) http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/drug/drug_rec_en.htm#1

Informasjon om og lenker til alle produkter, pressemeldinger, tjenester og arrangementer i forbindelse med *Årsrapporten* legges ut 22.11. 2007 kl. 10.00 CET på:

<http://www.emcdda.europa.eu/events/2007/annualreport.cfm>